

การสอนตามแนววิจัยสั่งเรื่องน้ำเสียและการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย สำหรับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

นางสาวปริษาวี ทิรฤกษ์ศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาในระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-0846-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I ๑๐๒ | 84๖X

AN INSTRUCTIONAL BASED ON THE FOUR NOBLE TRUTHS CONCEPT ON WATER
POLLUTION AND ITS SOLUTION FOR A GROUP OF AGRICULTURISTS HOUSEWIVES
AT AMPHOE TANYABURI, CHANGWAT PATHUMTHANEE

Miss Pariyaree Hiranrusme

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Non-Formal Education

Department of Non-Formal Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-0846-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสอนตามแนววิธีสังคีตเรื่องน้ำเสียและการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย
สำหรับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอ รัตนบุรี จังหวัด ปทุมธานี

โดย

นางสาว ปรียารีย์ หิรัญรัมย์

สาขาวิชา

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กำธร ธีรคุปต์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กำธร ธีรคุปต์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร)

ปริยาริ หิรัญรัศมิ: การสอนตามแนวความคิดริยสี่เรื่องน้ำเสีและการแก้ปัญหาน้ำเสี
สำหรับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอ ธัญบุรี จังหวัด ปทุมธานี (AN INSTRUCTIONAL
BASED ON THE FOUR NOBLE TRUTHS CONCEPT ON WATER POLLUTION AND
ITS SOLUTION FOR A GROUP OF AGRICULTURISTS HOUSEWIVES AT AMPHOE
TANYABURI, CHANGWAT PATHUMTHANEE.)

อ.ที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์ อุ๋นตา นพคุณ,อ.ที่ปรึกษาร่วม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.กำธร ธีรคุปต์
146 หน้า ISBN 974-03-0846-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างแผนการสอนตามแนวอริยสี่เรื่องน้ำเสีและการ
แก้ปัญหาน้ำเสีสำหรับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน
ตลอดจนศึกษาวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในระหว่างการเรียนการสอน และศึกษา
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอ ธัญ
บุรี จังหวัด ปทุมธานี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบความรู้
ก่อนและหลังเรียน แบบศึกษาวิธีการแก้ปัญหา และแบบศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการ
สอน

ผลการวิจัยพบว่า

1.ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนจากคำถาม
14 ข้อ จากคำถาม 20 ข้อ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p \leq .05$ และ ภาพรวม
ทั้ง 20 ข้อ พบว่าคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าเพิ่มขึ้นจากคะแนนจากแบบทดสอบก่อน
เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.ผลการศึกษาวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตามแนวอริยสี่ของพระพุทธ
ศาสนา คือขันทุกข์ สมุทัย นิโรธ และขันมรรค พบว่า ในขันสมุทัยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถ
แก้ปัญหาได้ดีกว่าขันตอนอื่น

3.ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแนวอริยสี่ พบว่ากลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิติศ.....ปวิฑ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4283762527 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD: NON-FORMAL EDUCATION/ THE FOUR NOBLE TRUTHS CONCEPT / WATER POLLUTION / AGRICULTURIST'S HOUSEWIVES

PARIYAREE HIRANRUSME: AN INSTRUCTIONAL APPROACH BASED ON THE FOUR NOBLE TRUTHS CONCEPT ON WATER POLLUTION AND ITS SOLUTION FOR A GROUP OF AGRICULTURIST'S HOUSEWIVES AT AMPHOF TANYABURI, CHANGWAT PATHUMTHANEE. THESIS ADVISOR : PROF OONTA NOPAKUN, THESIS CO-ADVISOR : ASST. PROF DR.KUMTHORN THILAKHUP, 146 pp. ISBN 974-03-0846-5

The objectives of this research were to design a lesson plan on water pollution and its problem dissolving for teaching sample based on The Four Noble Truths concept, to test the learning achievement, to study the problem solving method of the sample during the instruction, and to study their opinion concerning the instruction. The samples were thirty agriculturist housewives in Amphoe Tanyaburi, Pathumthanee Province. The research instruments were a pre-test and a post-test to measure the knowledge; an inventory to study the problem solving methods, and a questionnaire to survey the opinion of the sample concern the instruction.

It was found that:

1. The pre-test and post-test scores were significantly different at .05 level for 14 items out of 20 items. By combining the of average 20 items, the mean score for post-test was significonity higher than the mean score of pretest.
2. According to the Buddhist Four Noble Truths approach to problem solving; Dukkha, Someday, Nirodha, and Magga; it was found that the second step "Samudaya" was used for problem solving better than other steps.
3. The result from the sample's opinion concerning the instruction was satisfied at a high level.

Department NON-FORMAL EDUCATION
Field of Study NON-FORMAL EDUCATION
Academic year 2001

Student's signature *Pariyaree Hiranrusme*
 Advisor's signature.....
 Co-advisor's signature *K. Thilakhup*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากศาสตราจารย์อุ้นตา นพคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กำธร ธีรบุปผ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยแก้ไข และตรวจสอบการทำวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล รองศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร คุณ ศาวิณี สุทธินิรันดรกุล ที่ได้ให้ความกรุณาให้ความรู้และแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณคุณศิริมา กิตติบัณฑิต คุณวรัศนี อภินันท์กุล คุณนันทิยา อัสวเลขา คุณชุตติ วัฒนเถลา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ตลอดจนเป็นกำลังใจ

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่คุณตาคุณยายของผู้วิจัย ตลอดจนญาติๆของผู้วิจัย ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ปรียารี ธีรบุญศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
นำ.....	8
แนวความคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนกับลักษณะและธรรมชาติผู้ใหญ่.....	12
การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการสอนโดยใช้หลักธรรมของพระ พุทธศาสนา	23
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมอริยสัจสี่.....	33
แผนการสอน.....	41
จังหวัด ปทุมธานี อำเภอธัญบุรี.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
งานวิจัยในประเทศ.....	46
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	53
สรุปกรอบความคิดในการวิจัย.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....57
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....57
	เครื่องมือในการวิจัย.....57
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....60
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....61
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....66
	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....67
	ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ก่อนและหลังการเรียน
	เรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสีย.....69
	ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ก่อนและหลังการเรียน
	เรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสียกับข้อมูลทั่วไป
	ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....71
	ตอนที่ 4 ผลการศึกษาวิธีการแก้ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
	ระหว่างการเรียนการสอน.....79
	ตอนที่ 5 ผลจากแบบศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน
	ของผู้สอนในเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสีย..... 83
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 85
	สรุปผลการวิจัย..... 87
	อภิปรายผลการวิจัย..... 92
	ข้อเสนอแนะ.....96
	รายการอ้างอิง.....97
	ภาคผนวก.....115
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....116
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....118
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....123
	กำหนดการสอน.....124
	กิจกรรมที่ 1.....127
	กิจกรรมที่ 2.....130

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	กิจกรรมที่ 3.....	133
	แบบทดสอบความรู้เรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาน้ำเสีย.....	136
	แบบฟอร์มการเขียนโครงการ.....	140
	แบบศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาคามลัทธิอริยสงฆ์.....	141
	แบบศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	144
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	146

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....73
ตารางที่ 2	ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสื้ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....75
ตารางที่ 3	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาและทำสวน.....77
ตารางที่ 4	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาและทำสวนก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ไขปัญหาหน้าเสื้.....78
ตารางที่ 5	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสื้ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในแต่ละช่วงอายุ.....79
ตารางที่ 6	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในแต่ละช่วงอายุก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสื้.....80
ตารางที่ 7	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสื้ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กับรายได้ต่อเดือน.....81
ตารางที่ 8	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกับรายได้ต่อเดือนก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสื้.....82
ตารางที่ 9	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสื้ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กับระดับการศึกษา.....83
ตารางที่ 10	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในแต่ละระดับการศึกษา ก่อนและหลังเรียนเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสื้.....84
ตารางที่ 11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลจากแบบศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของผู้สอนในเรื่องน้ำเสียและการแก้ปัญหาหน้าเสื้.....91